

Transparantie over
screening en monitoring

Transparantie over screening en monitoring van beleggingen

Verzekeraars, ngo's en overheid werken afspraken over transparantie uit

Inleiding

Voor de naleving van internationale richtlijnen op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen, en de dialoog met interne en externe stakeholders is transparantie van groot belang. In hoofdstuk 5 van het Convenant hebben verzekeraars, overheid en ngo's afspraken gemaakt over transparantie. Verzekeraars streven ernaar om zo transparant mogelijk te zijn (Artikel 5.2).

Medio juni 2020 hebben Partijen binnen het convenant afspraken gemaakt over de uitwerking van acht artikelen binnen dit hoofdstuk. Hiervoor werken zij sinds september 2020 samen binnen de Werkgroep Transparantie. De doelstelling van deze werkgroep is het 'vergroten en verbeteren van transparantie van verzekeraars ten aanzien van verantwoord beleggen, op een wijze die meer inzicht geeft voor alle bij het convenant betrokken partijen.'

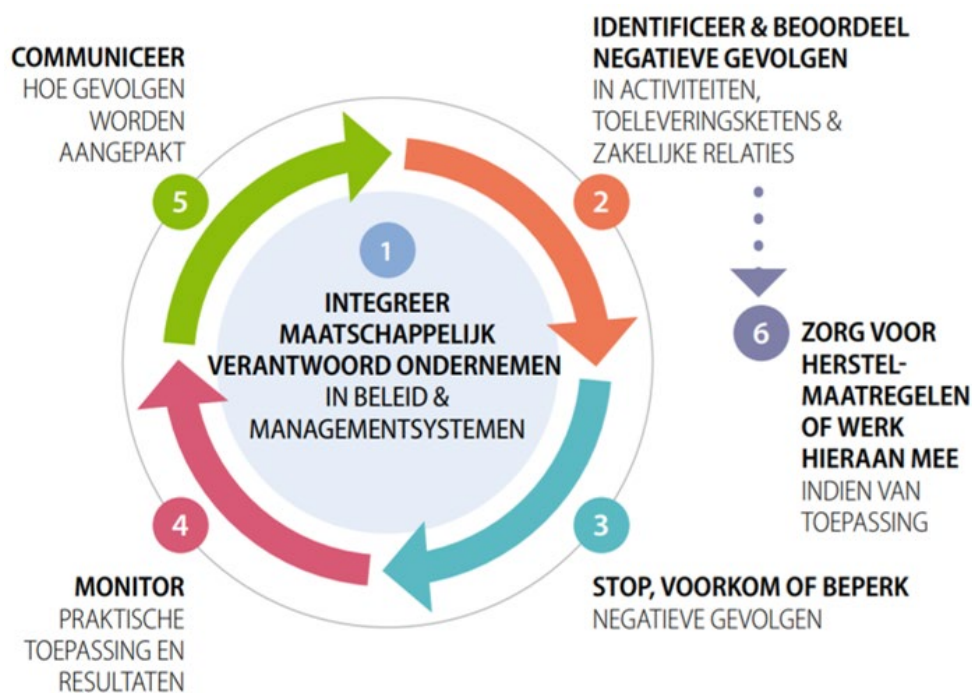
Transparantie over screening en monitoring van beleggingen

Deze handreiking gaat verder in op de uitwerking van Artikel I 5.3.2.iii: 'Hoe bij de toepassing van ESG-due diligence screening en monitoring plaatsvindt van nieuwe/bestaande beleggingen'

Doel

Voor de naleving van de OESO-richtlijnen en de UNGP's, en de dialoog met interne en externe stakeholders, is transparantie over het screenings en monitoringsproces van nieuwe en bestaande beleggingen van belang. Screening is gericht op de identificatie van risico's voorafgaand aan een investeringsbeslissing. Monitoring vindt periodiek plaats op sectoren en individuele bedrijven in de bestaande beleggingsportefeuille om te onderzoeken of zij zich schuldig maken aan het schenden van de internationale normen of op potentiële schending daarvan, of dat zij juist bijdragen aan de ESG-doelstellingen van de verzekeraar. Voor informatie over de rapportage ten aanzien van het screeningsproces is meer informatie te vinden in de handreiking '[Transparantie over Investeringskeuzes](#)' en de handreiking '[Prioriteiten stellen in ESG due diligence](#)'.

Deze handreiking gaat dieper in op het screening- en monitoringsproces, waarbij volgens de OESO-guidance for institutional investors zowel de monitoring van individuele bedrijven als de monitoring en performance van externe vermogensbeheerders wordt bedoeld¹. Screening en monitoring valt onder stap 2 t/m 4 van het due diligence-proces (zie afbeelding) en gaat over het identificeren en beoordelen van negatieve impacts, het monitoren van de stappen om deze te beëindigen of te voorkomen, de controle daarop en het volgen van de behaalde resultaten.

Bron: OESO

¹ <https://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf> (pg 51)

Screening van nieuwe beleggingen

Screening is gericht op de identificatie van risico's voorafgaand aan een investeringsbeslissing. De portefeuillemanagers hanteren hiervoor de uitsluitingslijsten van de verzekeraar. De uitsluitingslijst wordt opgesteld aan de hand van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van de verzekeraar en moet minimaal borgen dat bedrijven waarin wordt belegd de OESO-richtlijnen en de UNGP's naleven. Dit minimum kan worden aangevuld met de eigen criteria. In beleggingsmandaten kan worden vastgelegd dat beleggingen in uitgesloten ondernemingen worden verkocht en dat geen nieuwe aandelen of obligaties worden aangekocht, zolang de onderneming op de uitsluitingslijst staat. Het is belangrijk om de uitsluitingslijsten periodiek te actualiseren. In het kader van transparantie is het ook van belang om de uitsluitingslijsten te publiceren inclusief de wijzigingen daarin.

Monitoring van bestaande beleggingen

Om vast te stellen of de bedrijven in de beleggingsportefeuille voldoen aan het beleggingsbeleid van de verzekeraar en om te toetsen of de bedrijven zich schuldig maken aan het (potentieel) schenden van nationale- en internationale normen, monitort de verzekeraar haar portefeuille. Daarnaast kan worden gemonitord op duurzame categorieën en bedrijven, die inkomsten halen uit producten en diensten met een positieve impact op mens en milieu. De monitoring is enerzijds bedoeld om vast te stellen of de portefeuille nog voldoet aan het beleggingsbeleid en anderzijds om de negatieve impact op de samenleving en milieu in de beleggingsportefeuille en bij potentiële beleggingen te identificeren en analyseren.

Verzekeraars kunnen bij deze monitoring gebruik maken van ESG-data afkomstig van externe ESG-dataproviders. Verzekeraars hoeven de screening en monitoring niet zelf uitvoeren maar kunnen dat ook uitbesteden aan hun vermogensbeheerder en/of gespecialiseerde ESG-onderzoeksbureaus/ dataproviders². In dat geval stuurt de verzekeraar (of de vermogensbeheerder namens de verzekeraar) periodiek de namen van de bedrijven in de beleggingsportefeuille naar het ESG-onderzoeksbureau. Dit bureau screent vervolgens of de ondernemingen in de portefeuille betrokken zijn bij schendingen van internationale normen.

Het analyseren en beoordelen van vermeende schendingen kan worden gedaan door gespecialiseerde ESG-analisten. Zij maken daarbij gebruik van digitaal onderzoek, waarbij wereldwijd informatie uit tal van mediabronnen en andere deskundige bronnen worden geanalyseerd. Onder mediabronnen vallen zowel commerciële kranten, nieuwsbrieven, blogs en andere bronnen op internet. Onder deskundige bronnen valt onder meer informatie van overheidsinstanties, gezaghebbende internationale instellingen, non governmental organisations (ngo's) en vakbonden.

Bij deze monitoring kan worden gekeken naar de volgende aspecten:

1. Bepalen of de (vermeende) schending betrekking heeft op het niet naleven van internationale normen en standaarden;
2. Bepalen van de relatie van de onderneming met de vermeende schending;
3. Bepalen of de beschuldigingen zijn geverifieerd door een (onafhankelijke) gezaghebbende bron.

De uitkomsten van deze ESG due diligence-monitoring kunnen worden gecategoriseerd en geprioriteerd aan de hand van de ernst, geloofwaardigheid en omvang van de vermeende schending. Hierbij moet ook meegewogen of de (vermeende) schending incidenteel of structureel van aard is, zie ook de [handreiking](#) over prioriteiten stellen in ESG due diligence.

² <https://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf>

Een beoordeling van mogelijke herstelmaatregelen kan ook onderdeel uitmaken van de analyse.

Bij vermoedens van een dreigende schending of een vastgestelde schending kan de verzekeraar overgaan tot uitsluiting of kan een dialoog met de onderneming worden gestart met als doel de schending zo snel mogelijk op te heffen en te remediëren, nieuwe schendingen in de toekomst te voorkomen en het beheersen van reputatie- en financiële schade voor onderneming en belegger. Als voor dialoog wordt gekozen dan zal er een monitoring moeten worden ingesteld om te beoordelen of de betreffende onderneming verantwoordelijkheid neemt voor betrokkenheid, maatregelen neemt om herhaling te voorkomen en stappen onderneemt om eventuele negatieve effecten te herstellen of te compenseren. In deze monitoring kunnen verschillende stadia, mijlpalen worden onderscheiden, bijvoorbeeld:

1. Er zijn (nog) geen maatregelen genomen;
2. Er is een toezegging uitgesproken. Het bedrijf heeft verbetering beloofd, maar er zijn nog geen maatregelen genomen;
3. De onderneming is begonnen met de implementatie van maatregelen;
4. Een onafhankelijke partij heeft de maatregelen gecontroleerd en goedgekeurd.

Op deze manier kan de verzekeraar vaststellen of er sprake is van verbetering en tussentijds evalueren of dialoog wordt voortgezet of dat er eventueel tot uitsluiting wordt overgaan.

Transparantie over de screening en monitoring

Een verzekeraar kan op verschillende manieren rapporteren over het screening- en monitoringsproces:

- Een verzekeraar kan (in het beleid) het proces beschrijven van monitoring en screening;
- Een verzekeraar kan omschrijven welke stappen uit het screening en monitoringsproces zelf worden uitgevoerd en welke delen zijn uitbesteed (en aan wie);
- Een verzekeraar kan (in het beleid) omschrijven welke databronnen worden gehanteerd;
- Een verzekeraar kan (in het beleid) beschrijven op welke criteria en/of richtlijnen worden gehanteerd;
- Een verzekeraar kan (in het beleid) beschrijven in welke frequentie wordt gemonitord;
- Een verzekeraar kan de uitsluitingslijst publiceren alsmede de wijzigingen daarin;
- Een verzekeraar kan periodiek rapporteren over het aantal geconstateerde schendingen inclusief de namen van de betreffende ondernemingen;
- Een verzekeraar kan rapporteren over de voortgang van de geïnitieerde dialoog n.a.v. de (vermeende) schendingen aan de hand van mijlpalen en meetbare targets (incl. herstel en verhaal).

Relevante voorbeelden

- Achmea laat onderzoeksbureau ISS ESG beoordelen welke ondernemingen betrokken zijn bij structurele schendingen van internationale normen. Leidraad hierbij zijn de principes van de UN Global Compact op het vlak van mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptie. Daartoe bekijkt ISS ESG het gehele universum van aandelen en bedrijfsobligaties. Omdat een schending snel kan ontstaan, maar ook weer snel kan worden opgeheven, komen alleen de structurele schenders van principes in aanmerking voor uitsluiting. Achmea stelt dat een schending structureel is wanneer deze ten minste 24 aaneengesloten maanden heeft plaatsgevonden. Zolang dit niet het geval is, heeft het aangaan van de dialoog met de onderneming (engagement) de voorkeur. Indien een onderneming langer dan 24 maanden het UN

Global Compact schendt dan wordt de onderneming uitgesloten en wordt hierover gerapporteerd. In het beleggingsbeleid beschrijft Achmea voor de verschillende beleggingsthema's op basis van welke criteria en in welke frequentie de monitoring/screening plaatsvindt. In het MVB-halfjaarverslag neemt Achmea een lijst van ondernemingen op waarmee normatieve dialogen worden gevoerd en structurele schenders die zijn uitgesloten.

- Voor Athora beoordeelt vermogensbeheerder ACTIAM aan de hand van gegevens van MSCI of ondernemingen zich houden aan de tien principes van UN Global Compact. Ieder kwartaal wordt voor het gehele universum van aandelen en bedrijfsobligaties beoordeeld. Indien ondernemingen zich niet houden aan de principes wordt aan de hand van een fundamentele analyse onderzocht hoe ernstig de schendingen zijn, of bedrijven afdoende actie ondernemen om geleden schade te herstellen en om schendingen in de toekomst te voorkomen. Indien de resultaten aantonen dat de onderneming afdoende stappen zet om geleden schade te herstellen en herhaling te voorkomen, kan worden besloten om te blijven beleggen in de onderneming. In veel gevallen wordt een dialoog van maximaal twee jaar gestart om met de onderneming te bespreken waar verbeteringen nodig zijn om belegbaar te blijven. Voor een dergelijk proces worden doelen geformuleerd en wordt aan de hand van mijlpalen bijgehouden hoe het bedrijf vordert. Indien er geen vertrouwen is dat de onderneming de capaciteit bezit om de schendingen naar tevredenheid op te lossen en nieuwe controverses te voorkomen, kan ook worden besloten om een onderneming direct uit te sluiten. In het ESG-kwartaalverslag van ACTIAM wordt beschreven welke engagementtrajecten lopen en welke resultaten worden behaald. Ook wordt daar aangegeven welke bedrijven worden uitgesloten en om welke reden.
- Sustainalytics biedt een reeks [ESG-screeningoplossingen](#) op basis van mandaten van opdrachtgevers en wettelijke vereisten. Het is mogelijk om per bedrijf in de beleggingsportefeuille een rapport te ontvangen van de screeningsresultaten. Hun producten omvatten o.a. oplossingen voor:
 - Controverses onderzoek en screening tools;
 - Screening op basis van gestelde normen;
 - Onderzoek naar defensie;
 - Mensenrechtenradar;
 - Onderzoek en screening van duurzame producten.

Valkuilen

- Het is als verzekeraar niet noodzakelijk om de gehele cyclus van screening en monitoring in eigen beheer te houden. Ook wanneer de identificatie van risico's in de investeringsportefeuille door de uitvoerder/externe vermogensbeheerder wordt gedaan, en deze op passende en effectieve wijze wordt vormgegeven en hierover wordt gecommuniceerd door de verzekeraar, wordt aan de OESO-richtlijnen voor institutionele beleggers voldaan. Wel dient een verzekeraar, met of zonder externe uitvoerder, beleid te hebben op integratie van maatschappelijk verantwoord beleggen in beleid en managementsystemen, identificatie en beoordeling van negatieve impacts uit te voeren, beschrijving hoe negatieve impacts worden voorkomen, verminderen en/of mitigatie, beschrijving van de monitoring praktische toepassing en resultaten en communicatie over de resultaten van ESG-due diligence.
- Wanneer het beleid van een uitvoerder (vermogensbeheerder) wordt gevolgd, dient een verzekeraar ook zelf te rapporteren over de wijze waarop de uitvoerder voldoet aan de richtlijnen rondom screening en monitoring. Het is belangrijk dat hier transparant melding van wordt gemaakt (bijvoorbeeld op de website), zodat duidelijk

is dat de richtlijnen worden gevolgd in het screenings-en monitoringsproces van de beleggingen door de verzekeraar. Wanneer de verzekeraar hier niet zelf over rapporteert, is niet inzichtelijk dat aan de vereisten wordt voldaan.

- Niet iedere schending van internationale richtlijnen wordt door iedere ESG-data provider op dezelfde wijze of met een zelfde classificatie geëvalueerd. Ook is de periode waarin een onderneming een controverse wordt nagedragen niet uniform bij de verschillende ESG data providers. Het is daarom van belang dat verzekeraars of vermogensbeheerders duidelijk beschrijven op welke grond zij een controverse wel of niet als een schending van de onderschreven richtlijnen en principes kwalificeren. Ook is het van belang duidelijk aan te geven welke stappen ondernemingen moeten zetten om vertrouwen te hebben dat geleden schade wordt hersteld en toekomstige schendingen worden voorkomen.

Handige link

<https://mneguidelines.oecd.org/RBC-for-Institutional-Investors.pdf>

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 525
E communicatie@ser.nl

www.imvoconvenanten.nl/nl/verzekeringssector

© 2022, Sociaal-Economische raad